

POSTANOWIENIE

22 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 22 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy
Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej w W.
z udziałem Gminy Miasto R., L.Ż., małoletniej E.Ż. reprezentowanej przez
przedstawicielkę ustawową L.Ż., M.B., M.Ł., małoletniego J.Ł. reprezentowanego
przez przedstawiciela ustawowego M.Ł., K.W., małoletniej L.W. reprezentowanej
przez przedstawicieli ustawowych K.W. i M.W. , G.Ż., M.Ż., Ł.Ż., M.Ż.1, J. Ż., E.Ż.,
W.B., M.Z., K.Ż., J.B., K.B., M.Ż.2 i M.Ż.3
o stwierdzenie nabycia spadku po T.Ż.,
na skutek skargi kasacyjnej Gminy Miasto R.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z 19 grudnia 2023 r., V Ca 116/23,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) orzeka, że wnioskodawca i uczestnicy postępowania
ponoszą koszty związane z ich udziałem w postępowaniu
kasacyjnym.**

(A.D.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem częściowym z 12 października 2022 r. Sąd Rejonowy w

Rzeszowie, po rozpoznaniu sprawy z wniosku Syndyka Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z udziałem Gminy Miasto R., L.Ż., małoletniej E.Ż. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową L.Ż., M.B., M.Ł., małoletniego J.Ł. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego M.Ł., K.W., małoletniej L.W. reprezentowanej przez przedstawicieli ustawowych K.W. i M.W., G.Ż., M.Ż., Ł.Ż., M.Ż.1, J. Ż., E.Ż., W.B., M.Z., K.Ż., J.B., K.B., M.Ż.2 i M.Ż.3 o stwierdzenie nabycia spadku po T.Ż., orzekł w przedmiocie wniosków K.W. i M.W. - przedstawicieli ustawowych małoletniej L.W. oraz uczestnika K.B. o zatwierdzenie uchylenia się przez nich od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia spadkowego w ten sposób, że postanowił zatwierdzić uchylenie się przez K.W. i M.W. działających w imieniu małoletniej L.W. od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po spadkodawcy T.Ż., s. J. i M., zmarłym w dniu [...] 2014 r. w R., ostatnio stale przebywającym w R., oraz zatwierdzić uchylenie się przez K.B. od skutków prawnych niezachowania przez niego terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po wskazanym wyżej spadkodawcy.

Apelacja uczestnika postępowania Gminy Miasta R. (dalej Gmina) wniesiona od tego orzeczenia została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 19 grudnia 2023 r.

Gmina wniosła skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych wskazanych w art.398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym

ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolę „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi Gmina podniosła, że w sprawie powstało istotne zagadnienie prawne dotyczące kwestii, czy sąd rejonowy, do którego wpłynął wniosek o odebranie ustnego oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku, ma obowiązek badać, czy jest ono ważnie składane, a jeśli taki obowiązek ma, to czy zaniedbanie przez sąd tego obowiązku i odebranie nieważnego oświadczenia powoduje, że spadkobierca może następnie złożyć przed sądem spadku w dowolnym terminie kolejne oświadczenie powołując się na to, iż sam wniosek o odebranie oświadczenia przez sąd złożył przed upływem terminu, o którym mowa w art. 1015 § 1 k.c. Drugie zagadnienie prawne dotyczy tego, czy brak wiedzy spadkobiercy o treści art. 1018 § 3 zd. 3 k.c., powodujący złożenie nieważnego oświadczenia o odrzuceniu spadku, jest błędem w rozumieniu art. 1019 § 1 i 2 k.c. uprawniającym spadkobiercę, w imieniu którego działał rzekomy pełnomocnik, do uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia.

Odnosząc się do wskazanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz poglądów nauki,

istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14). Przedstawione przez skarżącą problemy nie mają takiego charakteru w świetle uzasadnienia zaskarżonego kasacyjnie postanowienia oraz w świetle okoliczności tej sprawy. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wyjaśnił bowiem szczegółowo, z powołaniem się na przytoczone orzeczenia Sądu Najwyższego, dotyczące wykładni art. 1019 k.c. w brzmieniu adekwatnym do realiów sprawy, z jakich przyczyn zatwierdził oświadczenia uczestników, zaś motywując własne rozstrzygnięcie, powołał się - w sposób czytelny i zasługujący na aprobatę- na zasady współżycia społecznego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Gmina powołała się także na jej oczywistą zasadność, spowodowaną naruszeniem. z art. 382 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. i art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez rażąco wadliwą i oczywiście błędną ocenę wskazanych przez skarżącą dowodów, art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. przez sprzeczność wyводу prawnego zawartego w uzasadnieniu zaskarżonego kasacyjnie orzeczenia oraz art. 382 k.p.c. i art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. przez pominięcie części materiału zebranego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na tej przyczynie, obligowało skarżącą do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Poza tym, zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu

skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżąca nie wykazała oczywistej, widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego postanowienia w przedstawionym rozumieniu. Wbrew tezom Gminy, z uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego nie wynika, aby Sąd pominął jakąkolwiek część materiału zebranego przez Sąd Rejonowy; zawiera ono wszystkie niezbędne elementy składowe i poddaje się kontroli kasacyjnej, pozwala bowiem na odtworzenie motywów Sądu drugiej instancji, prowadzących do nieuwzględnienia zarzutów apelacji Gminy, powielonych następnie w skardze kasacyjnej. Zarzuty dotyczące oceny dowodów i ustaleń faktycznych nie mogą zaś stanowić podstawy skargi, a co za tym idzie, wskazywać na jej oczywistą zasadność.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.

Agnieszka Piotrowska

(A.D.)

[a.ł]